

Delavci in delavke železniške delavnice v Ptuju presegajo norme

Obnova, popravila in revizije tovornih vagonov so planske naloge, ki jih izvršuje delovni kolektiv železniške delavnice v Ptuj.

Dan za dnem se steka v ta obdobje do 100 strokovnih in pomožnih delavcev iz Ptuj in iz bližnje in daljne okolice. Njihove roke in stroji spreminjajo dele lesa in železa v oblike nadomestnih delov za vagona, ki se morajo čimprej popraviti vrniti prometu. V delovnem kolektivu delavcev ptujskih delavnic ni velikih razlik v starosti niti v postavi. Možejo se resni obrazov in srednje postave. Znanjo molčati in delati, znajo se razveseliti in tudi izraziti nevoljo, če se ne odvijajo delo in življenje, kot bi se moralo. Njihovi izdelki pomagajo v družbenem gospodarstvu prenašati tonse tovarne, oni sami pa so prevzeli nase velik del bremen in težav, ki odpadajo pri izvajanju petletke na ljudi, ki se zavedajo časti in dolžnosti sodelovanja v borbi proti zaostalosti. Cenijo delovno, častno in tovariško ter skromno življenje, preizkušajo pa trpljenje, pomanjkanje, nesrečo in žalost, najhujše sovražnike delovnega človeštva.

Najstarejši delavec med njimi je tov. Šimenko Jakob (1888), ki je že od leta 1919 dalje v železniškem delavskem kolektivu. Večji del svoje življenjske moči je pustil v delavnici ter pri tem pridobil mnogo praktičnih izkušenj. Te mu danes koristijo. Pri vsakdanjem delu jih prenaša na mlajše sodelavce. Tako se je tudi on učil od starejših in pri svojem delu razvijal in izpopolnjeval njihove izkušnje. Tako bo šlo dalje. Življenje železniških delavcev je bilo vedno resno. Potrebno je bilo vzdržati v delavskih vrstah, premagovati težave in se boriti za izboljšanje pogojev skromnega življenja, ko ni bilo predaleč od službe, v jeseni predeževno in pozimi previsok sneg. Vztrajnost je bila in ostala velika čednost železniških delavcev. Današnji delovni kolektiv je ustvarjen na vztrajnosti. Vztrajen je delavec Krašnc Ivan, ki prevaži s kolesom po 17 km poti v službo, po tej pa zopet domov. Iz Trnovskega vrha prihaja dnevno v službo Hereza Izidor iz Mošenkejevega prihaja redno in pravčasno v službo mož visokih let Sever Rudolf, ki niti pozimi ni zamudil, ki se ob prostovoljnem delu ni izgovarjal niti na starost, še manj pa na oddaljenost. Ostal je po delovnem času na prostovoljnem delu in pomagal kolektivu izpolniti prevzete obvezje. V obratu je več delavcev Severjevega kova. Se večja vztrajnost kot na poti v službo je potrebna pri izvrševanju nalog.

Dornik Jakob dnevno struži na posebnem stroju težka kolesa. Kovač Kmetec Stefan, Črešnik Ivan in Gerbec Rihard so se udomačili v kovačnici. Vojsk Martin iz Ptuj se je do podrobnosti navadil dela na probnici za razporeditve zavor. Že od leta 1928 se ukvarja pretežno z revizijami in preizkušnjami vagonov. Zavori zavor. Holec Antonija dela pri stroju za rezanje vijakov. Do 500 komadov jih gre dnevno skozi njene roke. Forstnerič Franc iz Pobrežja je celodnevno zaposlen pri demontiranju avtomatskih zavor. Stoji v kanalu izpod vagonov. Po obrazu, je črn, po obleki masten, na rokah se mu lepi staro olje z vse umazanjostjo, ki so jo skozi dolgočasno uporabo sprejeli nase vagoni deli.

Nič lepše ne izgledajo Peklar Viktor, Svenšek Alojz, Krajnc in drugi delavci, ki demontirajo in montirajo težaje osi. Kajzerberger Mihael je pomožni pleskar, ki pleska z napravo na zračni pritisk kovinsko ogrodje vagona s črno barvo. Kot je črna barva, je črn njegov obraz, roke in obleka. Izgleda kot da mu je črna masna barva prodrla celo na oči. Slabo izgleda. Če hoče po delu nazaj med ljudi izven obrata, se mora najmanj 10 minut umivati, da se v glav-

nem reši barve, ki mu ves dan prši po obrazu in obleki. Vse to so nezavidna dela. Kdor je delaven, ta tudi vztraja na svojem mestu meseca in leta. Nešteto delov sestavlja vagona. Pri njihovem sestavljanju in razstavljanju je treba mnogo ljudi, rok in delov ter predvsem zavesti in dobre volje za delo. Delovni inšpektor tov. Femec Franc, 56 letni strojnik, pravi: »Člani našega delovnega kolektiva malo govorijo in veliko delajo. O nas se malo piše v časopisih. Čemu bi tudi, saj včasih iz gledamo, da nismo za javnost.«

Razdeljeni v brigade izvršujejo brigadni plan skupno z brigadirji. Plan dosega in presegajo. Med najmlajše brigadirje se lahko prišteva Rogina Franc ml. iz Brstja (1924). Brigadirja Črešnik Janez iz Ptuj in Erjavec Franc iz Grajence imata po 7 do 8 družinskih članov. Skromna sta v svojem življenju, bogata pa v svoji delovnosti in poštenju.

Po osvojitvi je celotni kolektiv doprinesel na prostovoljnem delu ogromne storitve na obnovi večine razrušenih delavnic. Če je treba z delom počastiti partijske, frontne in državne svečanosti, železniški delavci niso zadnji. V počastitev II. kongresa ZSS so opravili na čiščenju delavniških prostorov in na produkciji 210 prostovoljnih ur, v počastitev železniškega kongresa pa so opravili 822 prostovoljnih delovnih ur.

S 1. majem t. l. je začela delavnica s samostojnim gospodarstvom. Planski material se prejema od mariborskih železniških delavnic. Referent za tovarne vozove pri mariborskih železniških delavnicah tov. Marušek Hugo se zaveda, da so pisma iz Ptuj in telefonske reklamacije odraz življenjskih in delovnih potreb ptujskih delavnic, zato se tudi zalaga za čim hitrejšo in zadostno ugoditev upravičenih želj in zahtev.

Ob samostojnem gospodarstvu bo moč tekom leta 1950 izpolniti obratne izboljšave. Ki jih je delovni inšpektor tov. Femec že februarja t. l. nakazal OLO, poverjenstvu za delo v Ptuj, in sicer med drugim zgraditev upravnega poslopja z menzo, garderobo, kopalnico in stanovanjem, zgraditev skladišč za barve, benzin in drugi občutljivi material, dovod pitne vode, postavitve 200 m ograje in železnih vrat pri vходу na delavniško dvorišče in drugo, kar je le dopolnitev že storjenega.

Za zadovoljevanje kolektivnih življenjskih potreb se kolektiv zavzema za pridobitev zemljišča nad delavnico za obratno ekonomijo, ki bi omogočila ustvaritev življenjskih potrebščin za železničarsko menzo. Dosedanje prizadevanje ni rodilo uspeha. Velike zamude pri dobavi živil, predvsem moke in maščobe, prejemanje dobropisov itd., jih spravljajo v nevoljo. Elektrovarilec Jarc Ludvik iz Ptuj ne dobi mleka, ki mu pripada za to svojevrstno delo, ki zahteva življenje določene količine mleka namesto vode. Sam nima časa, da bi se pozanimal za mesečno nakaznico, zato pa čaka, da se bo stvar sama uredila. Skromni ljudje pač radi ne nadlegujejo.

Po drugi uri se razkropijo iz delavnice na svoje domove v mestu in v okolici, od koder se sledeči dan znova vračajo na delo. Od dela in življenja enega dne na drugi dan ni bistvenih sprememb. Zanje pa življenje ni tako enolično kot izgleda. Vsakdanje skrbi za plan, za uspehe in za družine zahtevajo veliko skrbi. Ki jih prenašajo od jutranjih ur na večerne eksoz vse življenje, skozi borbo za napredek, za mir in socialistično družbo, za življenje, ki bo vredno naporov in truda dosedanjih generacij delavskega razreda. BF.

Vičanski rudarji delajo po normah

Plasti ričavega premoga, ki se je l. 1938 ob priliki trasiranja ceste našel na treh slojih v Vičancih, se raztezajo po večjem delu Slovenskih goric in Haloz. Poteklo so tako plitvo, da prihajajo posamezni sloji čisto na površino. Na ta način so bile tudi odkrite te plasti v Sodincih, kjer se vrsi sedaj izkopavanje. V ptujskem okraju imamo sedaj dvoje odkritih nahajališč ričavega premoga, ki se izkoriščajo. Okrajna premogovnika Sodinci in Vičanci krijeta del potreb po premogu v ptujskem okraju.

Premogovnika sta bila od leta 1945 podjetji republiškega pomena. Pomladi l. 1948 pa sta prešla v režijo okraj. Okraj je v lanskim pomladi investirjal precejšnje vsote denarja v oba premogovnika in organiziral produkcijo. Na mesec razbiti letni plan produkcije delovni kolektiv redno dosega, v nekaterih me sečih pa tudi presegajo. V obratu Vičanci je delo zelo oteženo zaradi pomanjkanja gumastih škornjev, čemur bi operativno vodstvo premogovnikov moralo posvetiti malo več pozornosti. Plasti premoga so nagnjene skoraj do 45 stopinj ter je delo v jami ob mehanizaciji, ki jo predstavljajo kramp, lopata, vozček in tračnice, zelo težavno. Vendar se rudarji Keček Tomaž, Lazar Jakob in Kniplič Alojz, ki je v premogovnikih od vseh delavcev najdalje časa zaposlen, teh težav ne izogibajo. Rudar Hrčič Fortunat, ki je delovni kolektiv rudarjev zastopal na kongresu sindikata rudarjev v Beogradu, ter ostali rudarji redno dosegaajo normo. Navadno jo tudi za nekaj odstotkov presegajo. Upravnik in delovodja premogovnikov, Lah Anton, klub svojim 57. letom vsakodnevno pred delom pregleda delovna mesta in se prepriča, če je vse v redu. »Varnost ljudi je moja prva in najvažnejša naloga« — pravi in hiti iz rova v rov. Malo upog-

njen je že ta stari rudar. Vse svoje sile posveča podjetju. Njegova žena pravi, da se med spanjem razpravlja o delu v jami. Vendar upravnik Lah razume potrebo današnjega časa, da mora biti pravi človek na pravem mestu in je zato nemoren v svojem delu.

Obrat Sodinci je od vičanskega obrata oddaljen približno 1 km. Ima pa to slabšo stran, da ni ob boljši cesti ter je odvoz zaradi tega precej otežčen. Ima pa boljše naprave za nakladanje in precej večjo kapaciteto v produkciji. Plasti premoga v tem obratu se mestoma zlijeva v eno, vmes je samo tanka plast gline. Izkoriščanje je vsled tega deloma olašeno, zato je pa na drugi strani trši material, ki obdaja plasti. Rovi v sodinskem obratu so suhi in vsled peščenega konglomerata precej hladni. Nad tem pa se rudar Mesarec Franc prav nič ne pritožuje. Bolj ga jezijo tanke plasti premoga, vendar pravi, da je v takšnem slučaju »treba malo bolj stegniti roke«. In 6 vozčkov mora biti njegovih. To je pa istočasno presežena norma za okrog 7 odstotkov in rudar Mesarec vztraja pri tem vsak dan. Rudar Sabotin je njegov »soborec« v delu in za njim nič dosti ne zaostaja. Za vzdrževanje rovov in tesarska dela skrbita tovariša Petek Ferdo in Hebar Jože. Tudi Slavinec Ivan je med onimi, ki stalno presegajo normo in ki dajejo vse od sebe. Delavka Steger Marija dela zunaj pri čiščenju premoga in v delu ne zaostaja za nobenim tovarišem. Podjetja je in pravi, da gre na delo tudi v rov, če bo treba.

Delo sindikalne podružnice v delovnem kolektivu ni zadostno. Med nekaterimi rudarji je prenelo tovarškega odnosa, kar se odraža v tem, da se hočejo nekateri okoristiti z dobro odliko priliko, ki jo je pustila prejšnja izmena, da pa sami iste ne puste svojemu nasledniku.

Kreditni odseki kmetijskih zadrug so v veliko pomoč delovnemu ljudstvu na vaseh

Nagli razvoj socialistične graditve naše države in graditve socialističnega gospodarstva v naših vaseh postavlja Kmetijske zadruge v središče vsega gospodarskega in kulturnega dogajanja, tako da postajajo prava žarišča celokupne dejavnosti naših vasi.

Kot izraziti odraz vodstva vseh gospodarskih panog podeželja je ustanavljanje in delovanje kreditnih odsekov v kmetijskih zadrugah. Kako važno danes gospodarstva so kmetijske zadruge s tem prevzele, ni potrebno posebej poudarjati.

Popolnoma nepravilna bi bila trditev, da so kreditni odseki v KZ nasledniki bivših kmečkih hranilnic in posojilnic. Te so ustanovili pionirji slovenskega združništva iz res zadržanih razlogov, da bodo pomagale slovenskim kmetom v razvoju kmečkega gospodarstva ter jih varovale s posojilom v slučaju nesreč in da bi se na ta način zaviralo prehajanje zemlje v roke zemljelajnih tujecev. Imenovani prvi denarni zavodi, ki so bili ustanovljeni na zadrugi podlagi v korist našega podeželja, so prvotno igrali njim namenjeno vlogo z uspehom. Na ta način je bilo mnogo slovenskih gospodarstev rešenih pred propadom. To ni dolgo trajalo. V vodstvo kreditnih zavodov naših vasi so se vrnili špekulanti, gostilničarji, mesarji, trgovci, peki in drugi, ki so v zvezi s protijudsko duhovščino spravili zavode v svojo odvisnost. Zaradi tega so zavodi prenehali biti opora delovnim kmetom. Samo premožnejši kmetje so dobivali posojila. Največji del kmečkih prihrankov se je etekal v Zadržno banko. Ta ni dajala posojil kmetom, temveč industrialcem in drugim bogatašem. Z zasluženim, prihranjenim denarjem se je krepil porajajoči se slovenski kapitalizem. V razvoju tedanjega kapitalističnega gospodarstva je nujno morala nastopiti gospodarska kriza, katere spremljajoči pojav je bilo blokiranje vlog. Naša kmečka gospodarstva so bila oškodovana za vse prihranke.

Kreditni odseki v sedanjih kmetijskih zadrugah pa niso ustanovljeni z namenom, da bi koga izkoriščali. Ze sam

družbeni red v naši državi je potok za to, da bodo služili ljudstvu. Na njegovo željo se ustanovljajo ter so pod posebnim varstvom in zaščito države, ki jamči za vse vloge v teh odsekih. Danes se noben posameznik ne more okoristiti z ljudskim denarjem in so prihranki v kreditnem odseku varni. Kreditni odseki zbirajo prihranke delovnih ljudi ter bodo isti zopet služili delovnim ljudem, to je v svrhu dviga naše industrije in kmetijstva, kar pomeni izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Z zbiranjem prihrankov bo prišel tudi tisti denar, ki leži sedaj brezplodno v skrinjariših, na koristno mesto, kjer bo služil skupnosti, posebej pa še posameznikom, ker se obrestuje po 5%. Možnost dvigovanja prihrankov je vsakodnevna od neomejenega zneska. Tajnost vlaganja je zajamčena 60% vlog bo na razpolago za posojila zadrugnikom v slučaju nesreče ali za zboljšanje njihovega gospodarstva, za nabavo potrebnih gospodarskih predmetov itd. Kmetijske zadruge bodo postale samostojnejše, kreditni pa, ki jih je dosedaj najemala od države, se bodo mogli uporabljati samo za izgraditev industrije.

Bežen pogled na vse to nam razodene, kako velike važnosti za gospodarstvo države je varčevanje.

Dokaz skrbí ljudske oblasti za delovno ljudstvo je sprostitve starih hranilnih vlog bivših kmečkih hranilnic in posojilnic, katere kreditni odseki že izplačujejo ali prenašajo na nove hranilne vloge, ki jih je možno vsak dan dvigniti, ker ni moč blokiranje hranilnih vlog v naši družbeni ureditvi.

Naše ljudstvo pravilno razume napore ljudske oblasti, kar je razvidno iz tega, da staro upravičeno nezaupanje v denarne zavode izginja. Število kmečkih vlagateljev vsak dan raste, tako da kažejo nekateri kreditni odseki lepe uspehe.

Razvoj novega kreditnega združništva nam kaže, da naše ljudstvo tudi tukaj sodeluje, ker je prepričano, da bodo napori tudi v tej smeri koristili skupnosti in da velja načelo: »Kdor vlaga, sebi in državi pomaga.«

Tudi za lasnike dvokoles velja socialistična disciplina

Ze v začetku meseca maja t. l. smo bili seznanjeni z obvezno registracijo dvokoles. Postavljen je bil tudi rok, do kdaj mora biti registracija izvršena. Po prvem maju se ne smejo neregistrirana kolesa uporabljati v javnem prometu. Rok registracije je potekel in pričela se je cestna kontrola vseh motornih vozil ter kolesarjev. Prav pri kontroli vidimo, koliko ljudi ni izpolnilo dolžnosti glede registracije dvokoles.

Organi javne varnosti so pričeli vse uporabnike neregistriranih koles in kršitelje cestno prometnih predpisov izdatno kaznovati, za kar se slišijo od poedin- cev velike kritike.

Uradni list LRS št. 6 z dne 15. februarja 1949, člen 33, 34, 35 in 36 pa nam jasno nakazuje, kdo je lahko kaznovan zaradi izvršitve teh prekrškov.

Kaznovan bo, kdor bo vozil:

- a) na kolesu osebo, starejšo nad 8 let,
- b) ne da bi se držal z rokami za krmilo,

na delovnem mestu. Rudarji, ki povprečno precej lepo zaslužijo, bi ob primernem političnem delu sindikata našli tudi čas za uredniško in kulturno prosvetno delo.

Naš čas je posvečen dvema važnima nalogama: gradnji gospodarstva in novega človeka. Tudi drugi nalogi bo sindikalna podružnica premogovnika morala posvetiti primerno pozornost. AN.

c) kdor bo vozil vzporedno z drugim kolesarjem,

d) na kolesu večje tovore, ki ovirajo voznika pri pravilni vožnji in dajanju predpisanih znamenj.

Nadalje bo kaznovan, kdor bo:

d) nepotrebno prehiteval iz smeri v smer,

e) kdor se bo obehal na drugo vozilo,

f) v nočnem času vozi brez luči,

g) imel kolo brez zvončka.

Kaznovani pa bodo tudi tisti kolesarji, ki ne bodo imeli stalno pri sebi prometne knjižice, registrirane za leto 1949 in vsi tisti, ki so ali bi samovoljno prestavili evidenčno tablico, ki sme biti samo na vidnem mestu kolesa, ter oni, ki ne bodo imeli dobro učinkujoče zavora na zadnjem kolesu.

Priporočljivo je, da se sehierni vozač seznanj z zgoraj navedenim uradnim listom, ki nakazuje tudi hojo pešcev in njih kaznovanje, ker se bodo teh odredb posluževali organi javne varnosti in jih dosledno izpolnjevali.

Iz pisarne postaje NM Ptuj

MLADINA JUGOSLAVIJE!

Vedno si dajala zgled nesebične in požrtvovalnega prizadevanja za domovino, v prvi vrsti v borbi za socialistično graditev.

Iz Prvomajskega proglasa CK KPJ.

Boj zadrugnih vinogradnikov proti peronospori

Dipl. ing. Zorec Egon

Najnevarnejši in najhujši sovražnik vinogradov je nedvomno peronospora (palež) ali strupena rosa, kakor so jo imenovali v prejšnjih časih. Palež lahko v nekaj dnevih uniči ves pridelek in tudi trto tako oslabi, da je pridelek drugega leta dvomljiv.

Sredstva proti peronospori in njih učinek

Vsa sredstva proti peronospori so strupene soli. Najučinkovitejše izmed njih so bakrene soli. Med temi je najbolj znana in najcenejša modra galica. Vsa ta sredstva so nam potrebna, da z njimi zastrupljamo pomladne in poletne tros peronospore v času, ko začne kaliti. Če poskrbimo list z modro galico še preden je okužen, je zavarovan proti bolezni. Vsa njegova površina je namreč potrošena z drobnimi kapljicami strupene galice. Če pade na list tros peronospore, ta ne more izkaliti dokler pri zadostni toploti ne najde vlage. Če je ne najde, pogine v nekaj dneh. Kakor hitro pa pade dež ali močna rosa prično v vodnih kapljicah tekem pol ure kaliti trosi peronospore. Med tem pa se raztopi v teh kapljicah tudi že nekaj strupene galice in ta zadržuje klico troska kakor hitro se razvije, tako da usadne in se ne more zarasti v notranjost lista. Če je v pol drugem milijonu delov vode raztopljen le en del galice, je tekočina že tako strupena, da uniči kateče trosi peronospore. Nasprotno pa se zgodi, da se tako močno galico raztopimo rabimo šele potem, ko se je klica glivice že zarastla v list, ne moremo več boleznijo preprečiti, ker v list galica ne pride. Treba si je torej zapomniti:

Škropljenje trte proti peronospori je le preprečevalno — zaščitno — profilaktično, ne pa zdravilno sredstvo. Z njim se da le doslej zdravo trto obvarovati pred boleznijo, ne pa že bolno trto ozdraviti. Kdor škropi šele takrat, ko se že pokaže bolezen, je zavrgel vsaj polovico pridełka.

Čas škropljenja

Iz vsega navedenega je razvidno, da mora biti trta od pomladi do časa zoritve na listju in grozdju vedno dobro zavarovana z zadostno množico galice. Pričje je potrebno škropiti zgodaj, da zavarujemo mlade liste in zarod. Škropljenje moramo seveda v krajših ali daljših presledkih ponavljati, da zavarujemo tudi poznejše zrastle dele trte in da nadomestimo po dežju izprano galico. Kolikokrat je treba škropiti, je odvisno predvsem od rasti trte in od padavin (dežja, rose, megle).

Boljšje je večkrat škropiti z malo galice kakor škropiti poredkoma z močno raztopino. Trto je treba takrat škropiti, ko najbolj raste, to je od konca maja do sredine julija. Poznejše škropljenje je nepotrebno. Če dotlej nismo ohranili zdrave trte, je tudi pozneje ne bomo več rešili. Po izkušnjah je treba trto škropiti v navedenem času najmanj trikrat in sicer prvič koncem maja, drugič tik pred cvetenjem in tretjič takoj po cvetju, ko se cvet očisti in se prikažejo jagode. Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči več kot 14 dni, med drugim in tretjim pa ne več kot 20 dni. Le v mokrem poletju škropimo še v četrtri ali v drugi polovici julija. Ako pade toča, je

treba trto škropiti takoj po toči, kajti ranjeno listje in grozdje je bolj izpostavljeno napadom peronospore kakor zdravo. Mlade trte v trtnici ali v vinogradu je treba škropiti vsakih 10—14 dni, ker so posebno izpostavljene bolezni. Če pade dež predno se galica na trti posuši, je treba škropljenje čimprej ponoviti. Vsak vinogradnik dobro ve, kako je odvisen uspeh škropljenja od pravega trenutka, v katerem škropimo. Dostikrat odloča le nekaj dni, včasih celo nekaj ur, zlasti v mokrih letih. Ko nas med škropljenjem pogostoma ovira dež ali drugo delo, moramo paziti, da za škropljenje prikladnega trenutka ne zamudimo. Od časa, ko se nakaze list peronospore, do časa, ko se prikažejo trosi na njegovi spodnji strani, preteče neka doba, to je inkubacijska (razvojna) doba. Ta doba znaša sredi maja 15—18 dni, sredi junija 9—11 dni (ob izdatnem dežju 8—10 dni), sredi julija 6—7 dni (ob izdatnem dežju 4—5 dni), julija in avgusta pa po 5—6 dni, ob izdatnem dežju 4—5 dni. Razvoj bolezni je tem hujši, če dežuje tudi proti koncu te dobe, ker to pospeši razvoj poletnih trosov.

Pripravljanje škroplilne zmesi

Za prvo škropljenje jemljemo običajno nekoliko šibkejšo škroplilno zmes kot za poznejše škropljenje. Za prvo škropljenje zadostuje 1-odstotna, za drugo in tretje ena in pol odstotna galicna apna zmes. Le v močno mokrotnih letih rabimo kvečjemu 2-odstotno zmes. Da pripravimo 100 litrov škroplilne zmesi, vzamemo torej v prvem slučaju 1 kg (1%) in v drugem 1 kg (1½%), v tretjem pa 2 kg (2%) modre galice. Ker bi dež prehitro izpral samo galico in ker bi galica zažgala trto, moramo dodati apna. Apna pa ne smemo dodati več kot je potrebno. Preobilo apna

zmanjšuje učinkovitost galice in prehudo obsenjuje trto, kar ji škoduje. Na težo galice vzamemo toliko neugašenega apna. Ugašenega apna pa vzamemo dva in polkrat toliko kot galice, torej na vsaki kilogram galice 1 kg neugašenega ali dva in pol kg ugašenega mastnega apna. Če ni apna, se lahko vzame soda in sicer prav toliko ali malo več sode kakor galice. Če vzamemo premalo apna, postane galica kislila in zažge trto. Preveč apna pa lahko poleg ostalega povzroči tudi to, da je tekočina pregosta, ki gre težko skozi škroplilnico in dela na trtnem listu debelo skorjico, ki na soncu razpoka in odpade, vsled česar škropljenje malo pomaga.

Pravilno se tako pripravlja škroplilna zmes: Galico raztopimo v polovici 50 litrov vode. Apno razmešamo najprej v kakih 20 litrih vode v redko apneno belilo, ki ga precedimo v večjo leseno posodo. Tam dodamo še ostalih 30 litrov vode, kar znaša skupaj 50 litrov. Nato vlijemo raztopino galice (50 litrov) med mešanjem v apneno belilo (50 litrov) in vse dobro premešamo. Z belim fenolftaleinovim preizkusnim papirjem preizkusimo, ali smo vzel dovolj apna. Če je v zmes namočen fenolftaleinov papir, pa pordeči, kar je dokaz, da je apna dovolj, sicer ga je treba še nekaj dodati. Pri nas se večkrat dela obratno. Vlijemo namreč apneno belilo v galico ali pa, kar je še posebno slabo, mešamo kar cele kepe apna v raztopljeno galico. Tako pripravljena škroplilna zmes je veliko slabša, ker se njena vsedlina prehitro poleže in na listu slabo drži. Pravilno pripravljena zmes pa ostane rahla in sluznata in se dalje časa obdrži in bolje učinkuje. Pripravljeni škroplilni zmes moramo tekom istega dne porabiti, kajti že drugi dan je skoro nerabna. Kaša zmes ne učinkuje, kislila zmes zažge

trto. To je treba vedeti. Če pa dodamo raztopini v sveže pripravljeno škroplilno zmes in vsakih 100 litrov zmesi za apno še 100 gramov (10 dkg) sladkorja ali pa po 1 liter mleka, ostane zmes vsaj 10—14 dni porabna. Sama galicna raztopina brez apna se poljubno dolgo drži. Zato je ne mešajmo nikoli poprej z apnom, dokler ni moč škropiti.

Način škropljenja

Škropiti je treba ob suhem, mirnem vremenu, ne pa v najhujši vročini. Le v najhujši stiski se lahko škropi tudi v suhem vremenu, treba pa je škropljenje ponoviti takoj pri lepem vremenu. Predno pride prvi dež, se mora galica na trti posušiti, sicer je škropljenje brezuspešno. Gledati je treba na to, da so dobro in pravilno poskropljene zlasti spodnje strani listov, kajti od tod se nabere list bolezni. Zato rabimo razpršilnike, ki fimo razpršijo, so pritrjeni na cevih in omogočajo, da se listi poskrope od spodaj. Grozdje je treba tako škropiti, da je z galico dobro oblitno, od lista pa ne sme nikoli kapljati. Predno škropimo trto, jo moramo povezati. Če jo škropimo takoj po vezi, bomo lažje poskropili spodnje strani listov in grozdja. Pri drugem in tretjem škropljenju, torej tik pred in kmalu po cvetju, je treba zlasti dobro poskropiti tudi grozdje, ki je v tem času najbolj izpostavljeno napadu peronospore. Tudi pozneje, julija, je grozdje dobro še enkrat poskropiti.

Na koncu je še treba reči: Nesistematična borba proti peronospori, zamujen čas škropljenja in nepravilno priprave bakrena apna ali bardoška brozga so glavni faktori, ki povzročajo manjši pridelek, ki ga vsako leto utrpijo zadrugni vinogradniki zaradi peronospore.

*